

ERASMUS+ PROGRAMMAS HORIZONTĀLĀS PRIORITĀTES

EIROPAS SAVIENĪBA

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Kāpēc vajadzīgas prioritātes?

Izvērtējot iepriekšējo programmas periodu (2014.-2020.), Eiropas Komisija (EK) secina, ka

nepieciešami turpmāki uzlabojumi, lai vēl vairāk konsolidētu 2014.-2020.gada programmas efektivitātes pieaugumu un uzsvēra nepieciešamību nākamo programmu padarīt

iekļaujošāku un turpināt prioritāri koncentrēties uz izglītības un mācību sistēmu modernizēšanu, kā arī stiprināt prioritātes, lai veicinātu Eiropas identitāti, aktīvu pilsonību un līdzdalību demokrātiskā dzīvē.

Jāpastiprina centieni ar programmas “Erasmus+” palīdzību paplašināt iespējas, kuras tiek piedāvātas vēl lielākam skaitam dalībnieku un plašākam organizāciju lokam, koncentrējoties uz kvalitatīvo ietekmi un ieguldot iekļaujošākās un saliedētākās, zaļākās un digitāli lietpratīgākās sabiedrībās.

Kāpēc vajadzīgas prioritātes?

Nemot vērā secināto, kā arī globālos izaicinājumus un inovācijas, EK nosaka, ka 2021.-2027.gada Programmai vajadzētu:

nodrošināt vienādas mācību iespējas un piekļuvi, iekļaušanu, daudzveidību un taisnīgumu, vienlīdzību izglītībā un palielināt līdzdalības līmeni cilvēkiem ar ierobežotām iespējām

reaģēt uz nepieciešamo digitālo pārveidi izglītības un mācību, jaunatnes un sporta jomās;

akcentēt, cik svarīgi ir cīnīties pret klimata pārmaiņām un tai jāpalīdz integrēt klimatrīcību;

stiprināt Eiropas identitāti un vērtības un veicināt indivīdu un pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību demokrātiskajos procesos, kam ir būtiska nozīme Eiropas nākotnes un demokrātisko sabiedrību veidošanā.

Kāpēc vajadzīgas prioritātes?

Rezultātā Programmā (2021.-2027.) izvirzītas 4 visaptverošas prioritātes:

Iekļaušana un daudzveidība

nodrošina vienādas mācību iespējas un piekļuvi, iekļaušanu, daudzveidību un taisnīgumu; vienlīdzība izglītībā un palielināts līdzdalības līmenis cilvēkiem ar ierobežotām iespējām;

Vide un klimata pārmaiņu novēršana

zināšanu, prasmju un attieksmju veidošana par klimata pārmaiņām un ilgtspējīgu attīstību, vispārējā klimata un bioloģiskās daudzveidības mērķa sasniegšana, gan sadarbības pasākumos par prioritāti izvirzot zaļo pāreju, gan veicinot zaļo praksi projektu līmenī visā programmā;

Digitālā pārveide

digitālās ekosistēmas veidošana, veicinot digitālo tehnoloģiju izmantošanu mācīšanās un mācībās visos izglītības sektoros; digitālo prasmju un kompetenču attīstība;

Līdzdalība demokrātiskajos procesos

atbalsta cilvēku iesaistīšanos demokrātiskajos procesos, vairo zināšanas par ES, tās identitāti un vērtībām, stiprina ES demokrātiju

Kāpēc vajadzīgas prioritātes?

Daži no ieguvumiem, projektos akcentējot E+ prioritātes:

Kvalitatīvāka
iekļaujoša izglītība
un apmācība

Vienlīdzīgas iespējas,
taisnīgums, labklājība,
sociālā iekļaušana

Palielināta
konkurētspēja

Talantu attīstīšana

Palielinātas Eiropas
inovāciju spējas un
ilgtspējīga izaugsme

Labākas spējas
pielāgoties dinamiski
mainīgai sabiedrībai

Digitālo un zaļo prasmju
un kompetenču
attīstīšana

**Iekļaujošāka,
saliedētāka,
zaļāka un
digitāli
lietpratīgāka
sabiedrība**

Stiprināta ES identitāte
un izpratne par tās
vērtībām

Sekmīgāka
ienākšana darba
tirgū

Celta dalībnieku
pārlicība par sevi un
savām spējām un
dažādota dzīves pieredze

Jēgpilna līdzdalība
demokrātiskā
sabiedrībā

Kritiskās domāšanas un
medijpratības attīstība,
dezinformācijas
mazināšana

Celta
organizāciju
veiktspēja

Veicinātas organizāciju,
arī starptautiskās,
sadarbības spējas

Izpratne par vidi
saudzējošām un
attīstošām praksēm

Mērķtiecīgāka rīcība un
tālāki sasniegumi
dalībnieku personīgā un
profesionālā dzīvē

Samazināta mācību
priekšlaicīga pamešana

Veicināta starpkultūru
un daudzveidības
izpratne

-
- KA1 – «*visos mobilitātes projektos būtu jāietver turpmāk minētās dimensijas, kas ir kopīgas visai "Erasmus+" programmai*».
  - KA2 - lai pretendētu uz finansējumu, sadarbības partnerībām un maza mēroga partnerībām jābūt vērstām uz vismaz vienu horizontālo prioritāti un/vai vismaz vienu konkrēto sektora prioritāti

(Erasmus+ programmas vadlīnijas)

Katra projekta aktivitāte ir kontribūcija vienas vai vairāku prioritāšu iedzīvināšanā

1 IEKĻAUSĀNA UN DAUDZVEIDĪBA

«īstenot iekļaujošu pieeju, lai projekti būtu pieklūstami daudzveidīgam dalībnieku lokam»

1

Erasmus+ programmas prioritāte: veicināt tiešu dalībnieku ar mazāk iespējām iesaisti projekta aktivitātēs

Dalībnieki ar mazāk iespējām:

- Dalībnieki ar invaliditāti** - fiziskiem, garīgiem, intelektuāliem vai maņu traucējumiem
- Dalībnieki ar veselības problēmām** - veselības traucējumiem, smagām slimībām; hroniskām saslimšanām u.c.
- Dalībnieki, kas saskaras ar **izaicinājumiem, kas saistīti ar izglītību un mācībām** - mācības priekšlaicīgi pārtraukušie; jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET); mazkvalificēti pieaugušie u.c.
- Dalībnieki ar kultūras atšķirībām** - migranti, bēgļi, nacionālās vai etniskās minoritātes; zīmju valodas lietotāji u.c.
- Dalībnieki ar sociālajiem šķēršļiem** - ierobežotu sociālo kompetenci; antisociālu vai riskantu uzvedību; sociāli atstumti; iztikas pelnītāji, bāreņi; aprūpes iestādē dzīvojošie u.c.
- Dalībnieki ar ekonomiskiem šķēršļiem** - zemu dzīves līmeni; zemiem ienākumiem; nepieciešamību strādāt paralēli mācībām; ilgstoši bezdarbnieki; nestabilu ekonomisko situāciju vai nabadzību; bezpajumtnieki; finansiāla rakstura problēmas
- Dalībnieki, kas pakļauti diskriminācijai** - dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības, uzskatiem, seksuālās orientācijas, invaliditātes u.c.
- Dalībnieki ar ģeogrāfiskiem šķēršļiem** - personas no attāliem vai lauku reģioniem, kurām ierobežots sabiedriskais transports; nepietiekami pakalpojumi

Lai veicinātu dalībnieku ar mazāk iespējām iesaisti projekta aktivitātēs, Erasmus+ programma paredz finansējumu:

- KA1 Skolu, profesionālās, pieaugušo izglītības sektoros – Iekļaušanas atbalsts organizācijām, Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem, finansējums sagatavošanās vizītēm, finansējums pavadošajām personām;
- KA1 Augstākās izglītības sektorā - individuālā atbalsta piemaksa (top-up), papildu atbalsts dalībniekiem ar ierobežotām iespējām tādu ar dalību mobilitātē saistītu izmaksu segšanai, kuras nav iespējams segt ar individuālā atbalsta piemaksu, organizatoriskais atbalsts augstākās izglītības.

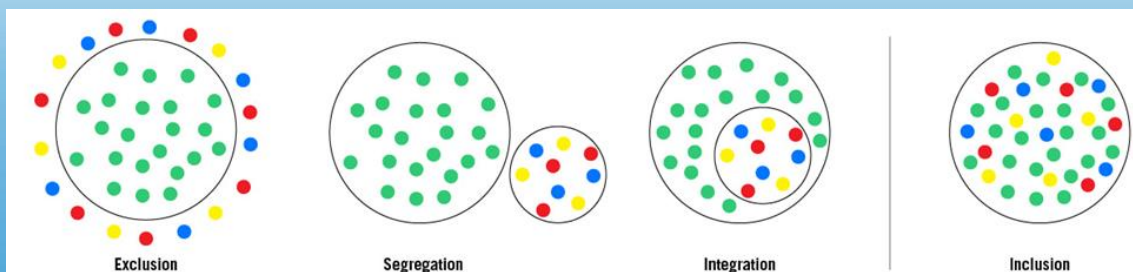
1 IEKĻAUŠANA UN DAUDZVEIDĪBA

2 Kā var veicināt prioritāti «IEKĻAUŠANA UN DAUDZVEIDĪBA» projekta aktivitātēs?

1) **projekta saturu** (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti), **veidojot par iekļaušanas un daudzveidības jautājumiem** (t.sk. materiālu izstrāde, atbilstošu metožu apguve, projektu aktivitāšu pielāgošana darbā ar personām, kurām ir ierobežotas iespējas)

2) **integrējot iekļaušanas un daudzveidības aspektus ikvienā projektā (gan projekta vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot:**

- iekļaujošu dalībnieku atlasī, godīgus un līdzvērtīgus nosacījumus visiem dalībniekiem (t.sk. daudzveidīgu dalībnieku iesaisti, dalībnieku ar ierobežotām iespējām iesaisti);
- iekļaujošus projektu aktivitāšu veidus atbilstoši izvirzītajām dalībnieku mērķgrupām;
- iekļaujošu un pieejamu fizisko vidi, projekta aktivitāšu telpas;
- drošu, iedrošinošu un cieņpilnu organizācijas un projekta vidi (kultūra) (t.i. netiek izceltas kādu personu privilēģijas);
- iekļaujošu komunikāciju (rakstisku un mutvārdu), to pielāgojot dažādām mērķgrupām;
- mērķgrupām atbilstošu, uztveramu un pieejamu informāciju (t.sk. [mājaslapa \(https://saltoinclusion.eu/watch-it/\)](https://saltoinclusion.eu/watch-it/) un [sociālie mediji \(https://saltoinclusion.eu/watch-it-media-content/\)](https://saltoinclusion.eu/watch-it-media-content/))

② VIDE UN CĪŅA PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM

«iestrādāt videi draudzīgu praksi visos projektos, rosināt viņus diskutēt par vides jautājumiem un uzzināt par tiem, pārdomāt vietēja līmeņa pasākumus un nākt klajā ar alternatīviem, zaļākiem savu darbību īstenošanas veidiem»

1

Erasmus+ programmas prioritāte: sekmēt dalībnieku ilgtspējīgu un atbildīgu rīcību no vides aspekta

- ❑ zināšanu, prasmju un attieksmes veidošana par klimata pārmaiņām un vides ilgtspējību;
- ❑ ilgtspējīgas attīstības veicināšana gan Eiropas Savienībā (ES), gan ārpus tās;
- ❑ novatorisku un ilgtspējīgas prakses izmantošana patērētāju paradumu un dzīvesveida maiņai.

▶ ES īsteno "Eiropas zaļo kursu" (**European Green Deal**), kura mērķis ir panākt klimatneitralitāti (t.sk. tīrāka energosistēma, dabas atjaunošana, ēku renovēšana, ilgtspējīgs transports) Eiropā līdz 2050.gadam, uzsverot izglītības iestāžu izglītojamo, vecāku un plašākas sabiedrības iesaistīšanā pārmaiņu veidošanā definētā mērķa sasniegšanai līdz 2050. gadam.

▶ [ANO ilgtspējīgas attīstības mērķos](https://pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspējigas-attistibas-merki) (<https://pkc.gov.lv/lv/attistibas-planosana-latvija/ano-ilgtspējigas-attistibas-merki>) ir pausts aicinājums līdz 2030. gadam nodrošināt, ka visi izglītojamie apgūst zināšanas un prasmes, kas vajadzīgas ilgtspējīgas attīstības veicināšanai, tostarp **izglītot par ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīgu dzīvesveidu** ([UNESCO Izglītība ilgtspējīgai attīstībai 2030](https://www.unesco.lv/lv/media/331/download) (<https://www.unesco.lv/lv/media/331/download>)).

▶ Eiropas Prasmju programmā ir paziņots par atbalstu **zaļo pamatprasmju attīstīšanai darba tirgū** ar mērķi radīt tādu profesionāļu paaudzi un zaļās ekonomikas dalībniekus, kas ir atbildīgi par vidi, integrējot vides un klimata apsvērumus skolās, augstākajā izglītībā, profesionālajā izglītībā un apmācībā, kā arī pētniecībā.

Lai veicinātu «zaļo ceļošanu», Erasmus+ programma paredz finansējumu:

- Dodoties mobilitātēs izmantot videi draudzīgu ceļošanas veidu (transportlīdzekļa ar zemu CO2 emisijas līmeni izmantošana, piemēram, autobuss, vilciens, koplietošanas automašīna) un izmantot programmas nodrošināto finansējumu tam (piem., KA1 skolu, profesionālās, pieaugušo izglītības sektoros – paaugstināta vienības likme finansējuma kategorijā «Ceļa izdevumi»; papildus apmaksātas ceļa dienas finansējuma kategorijā «Individuālais atbalsts»)

② VIDE UN CĪŅA PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM

2

Kā var veicināt prioritāti «VIDE UN CĪŅA PRET KLIMATA PĀRMAIŅĀM» projekta aktivitātēs?

1) **projekta saturu** (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti), **veidojot par vides un klimatu pārmaiņu jautājumiem**. Prioritāte tiks piešķirta tiem projektiem, kuri ir vērsti uz kompetenču veidošanu **vairākās zaļajās nozarēs**, tostarp tādiem, kas saistīti ar izglītības un kultūras ieguldījumu ilgtspējīgas attīstības mērķos, kas izstrādā **zaļo nozaru prasmju stratēģijas un metodikas, uz nākotni orientētas mācību programmas, kā arī iniciatīvas, kas atbalsta dalīborganizāciju plānoto pieeju vides ilgtspējas veicināšanai**. Mobilitātes kontekstā dalībnieki ir aicināti iesaistīties **zaļās uz nākotni vērstās jomās, kurām ir stratēģiska nozīme ilgtspējīgākai izaugsmei** (t.sk. augsnes aizsardzība, ilgtspējīga un bioloģiska lauksaimniecība, dabas resursu apsaimniekošana)

2) **integrējot vides un ilgtspējas aspektus ikvienā projektā (gan projekta vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot:**

- Resursu optimizēšanu (t.sk. izdales materiāli, dāvanas), bez atkritumu pasākumus, pārdomātu atkritumu radīšanu;
- Videi draudzīgu (t.sk. digitālu) materiālu izvēli;
- Pārdomātu projekta pasākumu vietas lokācijas izvēli;
- Hibrīdpasākumu (klātienēs un attālināti) nodrošināšanu;
- Videi draudzīgu transporta veidu izvēle, oglekļa pēdas samazināšanu;
- «Zaļus» ēdināšanas pakalpojumus (t.sk. izlejams ūdens, ilgtspējīga pārtika);
- Pret vidi atbildīgu rīcību.

3 DIGITĀLĀ PĀRVEIDE

«stiprināt spējas un kritisku izpratni par to, kā izmantot digitālo tehnoloģiju piedāvātās iespējas mācīšanai un apguvei visos līmeņos un visos sektoros»

1

Erasmus+ programmas prioritāte: veicināt digitālo tehnoloģiju izmantošanu mācīšanās un mācībās, digitālo prasmju attīstīšanu, digitālo tehnoloģiju piedāvāto iespēju izmantošanu.

- ❑ **Digitālo pamatprasmju un padziļināto prasmju, digitālās pratības veicināšana**, lai sniegtu iespēju cilvēkiem orientēties algoritmu pārpilnā pasaulē un pilntiesīgi piedalīties pilsoniskajā sabiedrībā un demokrātijā;
- ❑ Erasmus + programma atbalsta augstas veiktspējas **digitālās izglītības ekosistēmas attīstību**, visu veidu izglītības un apmācības iestādēs stiprinot **spējas un kritisku izpratni par to, kā izmantot digitālo tehnoloģiju piedāvātās iespējas mācīšanai un apguvei visos līmeņos un visos sektoros**, izstrādājot un īstenojot izglītības iestāžu digitālās pārveides plānus

3 DIGITĀLĀ PĀRVEIDE

2 Kā var veicināt prioritāti «DIGITĀLĀ PĀRVEIDE» projekta aktivitātēs?

- 1) projekta saturu** (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti), **veidojot par digitālo tehnoloģiju un digitālās prasības jautājumiem.**
- 2) integrējot digitālās pārveides principus ikvienā projektā (gan projekta vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot:**
  - Digitālo rīku izmantošanu sadarbības ar partnerorganizācijām optimizēšanai (tiešsaistes sanāksmes, koplietošanas dokumenti, uzdevumu pārraudzība, laika grafiku sastādīšana u.tml.) un projektu aktivitātēs (piem. tiešsaistes platformas un citas iespējas (European School Education Platform, EPALE | Eiropas pieaugušo mācīšanās elektroniskā platforma));
  - Digitālo tehnoloģiju (t.sk. rīku, aplikāciju, metožu, pieeju) apgūšanas aktivitātes;
  - Digitālu izglītības procesu (tiešsaistes kursa izstrāde, tiešsaistes platformas izmantošana mācību procesā, mūžizglītības perspektīva);
  - Digitālu materiālu izstrādi;
  - Digitālo prasmju attīstīšanu;
  - Virtuālus un jaukta tipa (hibrīda) pasākumus:

④ LĪDZDALĪBA DEMOKRĀTISKAJĀ DZĪVĒ, KOPĒJAS VĒRTĪBAS UN PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

«piedāvāt iespējas cilvēku līdzdalībai demokrātiskajā dzīvē, kā arī viņu sociālai un pilsoniskai iesaistei, izmantojot formālās vai neformālās mācīšanās darbības»

1

Erasmus+ programmas prioritāte: sekmēt dalībnieku informētību un izpratni par Eiropas Savienības kontekstu, jo īpaši par ES kopējām vērtībām

- Aktīva pilsoniskumu un ētikas mūžizglītībā nodrošināšana, kas veicina **sociālo un starpkultūru kompetenču, kritiskās domāšanas un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstību;**
- Informētības veicināšana un izpratne par Eiropas Savienības kontekstu, jo īpaši par **ES kopējām vērtībām, vienotības un daudzveidības principiem, kā arī tās sociālo un kultūrvēsturisko mantojumu;**
- Gan formālajā izglītībā, gan neformālās mācīšanās procesā stiprināt **iedzīvotāju izpratni par Eiropas Savienību un sekmēt viņu piederības izjūtu tai.**

④ LĪDZDALĪBA DEMOKRĀTISKAJĀ DZĪVĒ, KOPĒJAS VĒRTĪBAS UN PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS

2

Kā var veicināt prioritāti «LĪDZDALĪBA DEMOKRĀTISKAJĀ DZĪVĒ, KOPĒJAS VĒRTĪBAS UN PILSONISKĀ IESAISTĪŠANĀS» projekta aktivitātēs?

1) projekta saturu (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti), **veidojot par līdzdalības demokrātiskajos procesos jautājumiem.**

2) integrējot aktīvas iesaistīšanās un līdzdalības principus ikvienā projektā (gan projekta vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot:

- Projekta dalībnieku pilsonisku iesaistīšanos savā kopienā un sociālajā dzīvē (dalība parlamentos, organizācijās u.c.);
- Sociālo un starpkultūru kompetenču, kritiskās domāšanas un plašsaziņas līdzekļu lietotprasmes attīstību (medijpratību);
- Dalīšanos zināšanās par Erasmus+ programmu ar citām organizācijām visos projekta īstenošanas posmos;
- Dalīšanos zināšanās par ES, kopējām vērtībām, vienotības un daudzveidības principiem, sociālo un kultūrvēsturisko mantojumu;
- Metožu, jaunu pieeju, kā veicināt projekta dalībnieku sociālu un pilsonisku iesaisti, apgūšanu.

5 PAMATKOMPETENČU ATTĪSTĪŠANA

«tikai Pieaugušo izglītības apguvēju un personāla mobilitātes projektiem»

- 1 Erasmus+ programmas prioritāte: atbalsta tādu pamatkompetenču mūžilgu attīstīšanu un nostiprināšanu, kuras ir nepieciešamas personiskai attīstībai un papildījumam, nodarbināmībai, aktīvam pilsoniskumam un sociālajai iekļaušanai**
  - Dalīborganizācijām būtu jāpiedāvā **apmācības un mācību darbības**, kas **pielāgotas izglītības apguvēju konkrētajām vajadzībām**, palīdzot viņiem **sasniegt ekonomisku neatkarību un likvidējot šķēršļus**, ar kuriem viņi sastopas izglītības un sociālo kontaktu jomā.

5 PAMATKOMPETENČU ATTĪSTĪŠANA

2

Kā var veicināt prioritāti «PAMATKOMPETENČU ATTĪSTĪŠANA» projekta aktivitātēs?

1) projekta saturu (projekta temats, mērķis, aktivitātes, sasniedzamie rezultāti), **veidojot par pamatkompetenču attīstības jautājumiem.**

2) integrējot pamatkompetenču attīstības principus ikvienā projektā (gan projekta vadībā, gan projekta īstenošanas aktivitātēs), nodrošinot:

- Projekta dalībnieka/u pamatkompetenču attīstīšanu – rakstītprasme, daudzvalodība, matemātiskās, zinātniskās un inženiertehniskās kompetences, kompetences IT un tehnoloģiju jomā, savstarpējo attiecību prasmes un spēja apgūt jaunas kompetences, aktīvs pilsoniskums, uzņēmējdarbība, ar kultūru saistītā izpratne un izpausme;
- Darba tirgum nepieciešamo prasmju attīstīšana;
- Personīgās, sociālās un mācīšanās mācīties kompetences līmeņa uzlabošana;
- Digitālo kompetenču līmeņa paaugstināšana un uzlabošana visos izglītības un apmācības posmos un visās iedzīvotāju grupās;
- Uzņēmējdarbības kompetences, radošuma un pašiniciatīvas izkopšana.

RESURSI

- **Par prioritātēm kopumā (arī dažādi saistošie dokumenti):**
  - <https://erasmusplus.lv/prioritates>
  - <https://www.salto-youth.net/>

- **Par iekļaušanu un daudzveidību;**
  - <https://www.salto-youth.net/rc/inclusion/>
- **Par vides un klimata pārmaiņu novēršanu:**
  - <https://agence.erasmusplus.fr/en/salto-green-sustainable-development/>
  - <https://footprint.wwf.org.uk/#/>
  - <https://en.2tonnes.org/>
  - <https://www.websitecarbon.com/>
- **Par digitālo pārveidi:**
  - <https://www.oph.fi/en/european-salto-digital-resource-centre>
- **Par līdzdalību demokrātiskajos procesos:**
  - <https://participationpool.eu/>

Lai viss iecerētais izdodas!

erasmusprioritates@viaa.gov.lv

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk